

Informacije o migraciji

Saznaj više o procesu migracije

Život i posao u Njemačkoj: Pomoć pri orijentaciji i odluci za uspješno preseljenje medicinskog osoblja iz inostranstva.

Sadržaj

1. **Krenimo u Njemačku?! ... 3**
2. **Informacije o oblasti rada: njega u Njemačkoj ... 4**
 - 2.1 Radna okruženja zdravstvenih radnika u Njemačkoj ... 4
 - 2.2 Zdravstvena profesija u Njemačkoj – stručne kvalifikacije i obrazovni putevi ... 5
 - 2.3 Zadaci medicinskih sestara ... 6
 - 2.4 Svakodnevni rad u njemačkim zdravstvenim ustanovama i ustanovama za njegu ... 7
 - 2.5 Mogućnosti profesionalnog razvoja u oblasti njega u Njemačkoj ... 8
 - 2.6 Profesionalna i strukovna udruženja ... 9
3. **Proces vaše radne migracije: procedure i tok ... 10**
 - 3.1 Putevi radne migracije: regrutacija i posredovanje ... 10
 - 3.2 Procedure i tok vaše radne migracije: mogućnosti ulaska ... 11
 - 3.3 Spajanje porodice ... 13
 - 3.4 Proces priznavanja kvalifikacija ... 13
 - 3.5 Jezik u kontekstu procesa priznavanja ... 16
 - 3.6 Priprema za rad: prava i obaveze zaposlenih ... 17
4. **Dolazak i život u Njemačkoj ... 20**
 - 4.1 Socijalno osiguranje u Njemačkoj – zaštita u slučaju bolesti ... 20

4.2 Savjetodavna infrastruktura u oblasti migracija i integracije ...	21
4.3 Političko, društveno, vjersko i kulturno uključivanje ...	22
4.4 Neutralno savjetovanje i ostala podrška ...	23
5. Impressum ...	25

Njemačka, evo me!

Da li ste završili obrazovanje ili studije iz oblasti njege i razmišljate o tome da nastavite svoju profesionalnu karijeru kao medicinska sestra u Njemačkoj? Moguće je da su vam opciju rada kao medicinska sestra u Njemačkoj predstavili posrednička agencija ili škola jezika.

U posljednjih nekoliko godina mogućnosti za zdravstvene radnike iz drugih zemalja da dođu u Njemačku radi rada u oblasti njege značajno su se proširile. Globalni nedostatak stručnog kadra osjeća se i u Njemačkoj. U budućnosti će oko 307.000 radnih mjesta u njezi ostati nepopunjeno, a dodatno će biti potrebno još 130.000 radnika u njezi starijih osoba. To znači potrebu za oko 500.000 zdravstvenih radnika do 2035. godine. Sve veća potreba za medicinskim radnicima zahtijeva nove pristupe zdravstvenih ustanova i ustanova za njegu. Tako i Njemačka sve više vidi priliku u međunarodnoj migraciji stručnog kadra u oblasti njege.

Šta ovo znači za vas kao medicinsku sestru koja želi raditi u Njemačkoj?

Nedostatak stručnog kadra sve više motivira poslodavce iz širokog spektra zdravstvenih djelatnosti i djelatnosti u oblasti njege da angažuju medicinske sestre iz inostranstva. Da bi bolnice i ustanove u oblasti njege u budućnosti mogle osigurati adekvatnu njegu pacijenata, važne su kompetencije koje vi kao medicinska sestra donosite sa sobom u Njemačku. Migracija radi rada može biti perspektivna opcija za vas i omogućiti profesionalni razvoj. Ipak, to je dugotrajan proces koji treba dobro razmotriti i isplanirati.

Nakon pažljivog istraživanja možete odlučiti da li želite u budućnosti raditi u Njemačkoj kao medicinska sestra. Dobro informisanje prije odlaska može vam pomoći da izbjegnute komplikacije i kašnjenja. Pri izboru radnog mjesta važnu ulogu imaju različiti faktori, poput situacije na tržištu rada i mogućnosti profesionalnog razvoja kao medicinske sestre u određenoj regiji.

U ovoj brošuri pronaći ćete konkretne informacije o uslovima u Njemačkoj. Na narednim stranicama dobit ćete prvi pregled vaših opcija kao medicinske sestre koja želi raditi u Njemačkoj. Biće objašnjene specifičnosti zdravstvene profesije u Njemačkoj, kao i procedure i procesi migracije radi rada koji vas očekuju. Također, brošura sadrži informacije o dolasku i životu u Njemačkoj, uz korisne savjete i dodatne linkove.

Posmatrajte ovu brošuru kao početak daljeg istraživanja. Nemojte se oslanjati na pojednostavljena ili generalizovana objašnjenja ili obećanja. Što više informacija prikupite iz pouzdanih izvora, to ćete biti bolje pripremljeni za život i rad u Njemačkoj.

Uživajte u istraživanju svojih mogućnosti kao medicinski radnik u Njemačkoj!

Ovdje se možete dodatno informisati:

O situaciji na tržištu rada u oblasti njege u Njemačkoj možete saznati na stranici Savezne agencije za zapošljavanje: statistik.arbeitsagentur.de

2. Informacije o oblasti rada: njega u Njemačkoj

2.1 Radna područja za medicinske sestre u Njemačkoj

Njega kao profesija ne praktikuje se svuda u svijetu na isti način. I radna područja i radno okruženje medicinskih sestara globalno se razlikuju. Isto tako, i u Njemačkoj postoje određene specifičnosti. Ovo poglavlje vam daje osnovnu orijentaciju o tome šta to konkretno može značiti za Vas, kao i osnovne informacije o radu medicinskih sestara u Njemačkoj.

Treba da znate:

Prije svega, trebate znati da medicinske sestre u Njemačkoj rade u različitim radnim okruženjima:

- stacionarna akutna njega (na primjer, bolnica)
- stacionarna dugotrajna njega (na primjer, ustanova za dugotrajnu njegu)
- ambulantna njega (na primjer, njega kod pacijenata u njihovom domu)
- medicinska rehabilitacija (ambulantna i stacionarna)
- palijativna njega (ambulantna i stacionarna)

Ovdje se možete dodatno informisati:

Daljnje informacije o medicinskim zanimanjima u Njemačkoj možete pronaći na informacionom portalu njemačke vlade: Make it in Germany.

Mreža Integration durch Qualifizierung (IQ-Netzwerk) također je pripremila tematski dosije o njezi u Njemačkoj.

2.2 Zanimanje medicinske sestre u Njemačkoj – stručne kvalifikacije i obrazovni putevi

Važno je znati:

Poslovi u oblasti njege u Njemačkoj dugo su bili zasnovani isključivo na strukovnom obrazovanju. Čak i danas se stručna kvalifikacija uglavnom stiče kroz stručno obrazovanje. Samo oko jedan do dva posto svih zdravstvenih radnika u Njemačkoj trenutno ima završene studije iz oblasti njege.

Od 2020. godine postoji jedinstveni profesionalni naziv „Pflegefachmann“ odnosno „Pflegefachfrau“. Ova profesija je regulisana Zakonom o profesijama u oblasti njege (PflBG). Ovaj profesionalni stepen obuhvata sveobuhvatne kompetencije iz oblasti njege, koje osposobljavaju medicinske sestre da pružaju njegu osobama različitih starosnih grupa i u različitim sektorima njege.

Naziv „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“ zamjenjuje prethodna tri naziva koja su bila usmjerena na različite starosne grupe:

- „Gesundheits- und Kinderkrankenpfleger:in“
- „Gesundheits- und Krankenpfleger:in“
- „Altenpfleger:in“

Istovremeno je u Njemačkoj uvedena i mogućnost studiranja za zvanje „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“. Prije toga to je bilo moguće samo na pojedinim model-lokacijama. Od 2020. zdravstveni radnici mogu kroz tzv. primarno kvalificirajući studijski program steći diplomu Bachelor kao „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“. Prvi diplomanti očekuju se 2023. godine.

Poslovi u oblasti njege poput Advanced Practice Nurses (npr. Community Health Nurses, Clinical Nurse Specialists, Nurse Practitioners) sa Master diplomom u Njemačkoj su još uvijek rijetki i uglavnom se provode kroz model-projekte. Neki od njih rade u stacionarnoj akutnoj njezi, posebno u univerzitetskim klinikama. U primarnoj njezi medicinske sestre i učestvuju uglavnom kroz model-projekte (vidi poglavlje 2.5).

Ovdje se možete dodatno informisati:

Daljnje informacije o obrazovanju u oblasti njege u Njemačkoj možete pronaći, na primjer, ovdje:

www.pflegeausbildung.net

Daljnje informacije o primarno kvalificirajućim studijskim programima za „Pflegefachmann“ ili „Pflegefachfrau“ u Njemačkoj:

www.pflegeausbildung.net/alles-zur-ausbildung

¹ Meng, Peters & Dorin (2022): Prve analize BIBB-Pflege panela: Aktuelni pregled studijskih programa za sticanje profesionalne kvalifikacije u njezi. Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB), Bonn. Preuzeto sa: <https://datapool-bibb.bibb.de/htmlpages/780291.html>

2.3 Zadaci medicinskih sestara u Njemačkoj

Radne i odgovorne oblasti medicinskih sestara u pružanju njege razlikuju se međunarodno. U vezi s dominantnim stručnim medicinskim obrazovanjem u Njemačkoj, postoje velike razlike u odnosu na druge zdravstvene sisteme u kojima rade akademski obrazovane medicinske sestre.

Važno je znati:

Kao medicinska sestra, brinete o ljudima i pružate njegu u svakoj životnoj fazi i situaciji. Vaši zadaci obuhvataju širok spektar zdravstvenih aktivnosti, uključujući (na osnovu ciljeva obrazovanja):

- prikupljanje i utvrđivanje individualnih potreba za negom te planiranje njege
- organizaciju, oblikovanje i upravljanje procesom njege
- provođenje njege i dokumentovanje primijenjenih mjera
- analizu, evaluaciju, osiguranje i razvoj kvaliteta njege
- prikupljanje podataka i provođenje preventivnih i zdravstveno-promotivnih mjera
- savjetovanje, edukaciju i podršku osobama koje se neguju u vezi sa zdravljem, bolešću, samostalnim životom i svakodnevnim vještinama, uključujući saradnju s njihovim socijalnim kontaktima
- održavanje, obnavljanje, podsticanje, aktiviranje i stabilizaciju individualnih sposobnosti osoba koje se neguju, u okviru rehabilitacijskih koncepata i kod kognitivnih ograničenja
- pokretanje hitnih, životno važnih mjera do dolaska ljekara te provođenje mjera u kriznim i katastrofalnim situacijama

Međutim, moguće je da aktivnosti koje ste ranije obavljali samostalno u Njemačkoj više nećete moći obavljati samostalno.

Osnovne zdravstvene aktivnosti imaju veliki značaj u njemačkim bolnicama i ustanovama za njegu, kao i u samom konceptu njege. Zato sljedeće aktivnosti nisu isključivo zadatak pomoćnog osoblja ili članova porodice, nego u velikoj mjeri spadaju u odgovornost medicinske sestre:

- lična higijena i njega tijela
- ishrana
- mobilnost
- preventivne mjere (prophylaxis)
- podsticanje samostalnosti

Više informacija:

- Kratak opis posla medicinske sestre: berufenet.arbeitsagentur.de
- Kratak opis posla zdravstvenog i dječijeg negovatelja: berufenet.arbeitsagentur.de

2.4 Svakodnevni rad u njemačkim zdravstvenim ustanovama i ustanovama u oblasti njege

Ne samo kompetencije i zadaci, nego i svakodnevni rad medicinskih sestara razlikuju se širom svijeta. Različite strukture i procedure na odjeljenjima, standardi i protokoli njege, kao i način međuprofesionalne saradnje, mogu posebno na početku izazvati nesigurnost i zbunjenost.

Sljedeći odjeljak daje uvid u moguće specifičnosti.

Važno je znati:

„Njege“ u Njemačkoj nema kao jedinstvenog koncepta. Svaka ustanova razvija vlastite strukture, procedure i rutine kako bi u skladu sa svojim specifičnim uslovima obezbijedila najbolju moguću njegu. Zato se svakodnevni rad medicinskih sestara razlikuje između odjeljenja, ustanova i radnih okruženja. Pored toga, postoje razlike među regijama i specifične odredbe saveznih pokrajina. Ipak, mogu se uočiti opšte strukture koje se često razlikuju od prakse njege u drugim zemljama.

Razlike između bolnica i stacionarne dugoročne njege iz perspektive njege:

• Bolnica:

Svakodnevni rad je usmjeren na akutnu njegu bolesti, povreda i zdravstvenih stanja kod osoba svih uzrasta. Nje ga se pruža u direktnoj brizi o pacijentima na odjeljenjima ili u funkcionalnim jedinicama poput operacionih sala ili hitne službe. Medicinske sestre svakodnevno sarađuju s ljekarima i djelimično s drugim zdravstvenim profesijama.

• Stacionarna dugoročna njega:

Ove ustanove brinu o osobama koje više ne mogu samostalno obavljati svakodnevne aktivnosti, npr. osobama s dugotrajnim fizičkim ili kognitivnim oštećenjima, demencijom ili multimorbiditetom. Većinom žive duže vrijeme u ovim ustanovama, pa se nazivaju i „stanari“. Njege je usmjerena na održavanje i podršku samostalnom životu. Saradnja s ljekarima odvija se samo kada je medicinski potrebno, najčešće s ambulantnim porodičnim i specijalističkim ljekarima. Zaposleni ljekari u ustanovi uglavnom nisu prisutni. Za složenije medicinske procedure stanari odlaze u bolnicu.

U oba sektora njegu podržava pomoćno osoblje, studenti i kolege iz oblasti asistencije i njege, kao i volonteri. Učešće porodice je slabije — obično dolaze kao posjetioci i povremeno preuzimaju pojedine zadatke njege tokom posjete.

Podjela rada u brizi o pacijentima:

Raspodjela zadataka može se razlikovati od vašeg prethodnog iskustva: obično svaka medicinska sestra preuzima iste zadatke u pružanju njege. Funkcionalna podjela s fiksnim zadacima rijetko postoji. Svaka medicinska sestra ima jednaku odgovornost u procesu njege.

Za razliku od starije medicinske sestre, rukovodilac odjeljenja (Stationsleitung) nije uvijek direktno uključen u brigu o pacijentima, već ima koordinirajuću ulogu, npr. u planiranju rasporeda smjena.

Radno vrijeme:

Svaka ustanova ima različite modele radnog vremena. Većina medicinskih radnika u Njemačkoj radi skraćeno radno vrijeme uz djelimično individualne dogovore o radnim satima. Ipak, njega se uglavnom organizuje po trodijelnom smjenskom modelu: rane, kasne i noćne smjene, uz dodatne međusmjene po potrebi.

2.5 Mogućnosti profesionalnog usavršavanja u oblasti njege u Njemačkoj**Važno je znati:**

Migracija radi zaposlenja u Njemačkoj u oblasti zdravstva otvara Vam različite karijerne mogućnosti. U Njemačkoj postoje raznovrsne ponude za stručno usavršavanje i dodatno obrazovanje u oblasti zdravstva.

Mogućnosti stručnog usavršavanja i dodatnog obrazovanja

Ako ste kao medicinska sestra u Njemačkoj stručno priznati (pogledajte poglavlje 3.3), imate na raspolaganju široku ponudu kurseva i seminara za proširenje Vaših profesionalnih kompetencija.

Na primjer, ako želite raditi u intenzivnoj njezi ili u operacionoj sali, postoji mogućnost specijalizacije u oblastima intenzivne njege i anesteziologije ili njege pacijenata u onkologiji.

Druge mogućnosti profesionalnog razvoja uključuju kurseve iz kineziologije (kinaestetike) ili njege rana. Preporučuje se da svoje želje direktno iskomunicirate sa (budućim) poslodavcem kako biste na vrijeme razjasnili postojeće mogućnosti dodatnog obrazovanja.

U poređenju sa akademskim studijama za kvalifikaciju medicinskog radnika, u Njemačkoj su studije menadžmenta u zdravstvu i njezi veoma zastupljene. One se obično nadovezuju na stručno obrazovanje kao „Gesundheits- und Krankenpfleger:in“ ili „Pflegefachmann/Pflegefachfrau“.

Ako ste zainteresovani za dalje akademsko obrazovanje u Njemačkoj, preporučuje se da prethodno provjerite da li ispunjavate sve uslove za upis. Vaša profesionalna kvalifikacija (npr. Bachelor of Science in Nursing) možda neće biti dovoljna za upis na master studije. To zavisi od stručnog priznanja vaše kvalifikacije u Njemačkoj. Detaljnije informacije možete pronaći u poglavlju 3.3.

Gdje se možete dodatno informisati:

Pregled mogućnosti stručno-dodatnog obrazovanja:

- Bundesagentur für Arbeit – berufenet.arbeitsagentur.de

Informacije o kvalifikacijama i dodatnom obrazovanju za negovatelje u Njemačkoj:

- www.pflegeausbildung.net
- www.pflegestudium.de

2.6 Strukovna i profesionalna udruženja

Važno je znati:

Strukovno udruženje je slobodno i nezavisno udruženje koje zastupa interese svojih članova. Članovi jednog strukovnog udruženja imaju isti ili srodni posao. Udruživanjem se interesi jedne profesionalne grupe mogu objediniti, a zahtjevi prema poslodavcima ili javnosti lakše ostvariti.

Posebno je zdravstvena zaštita oblast u kojoj je interprofesionalna saradnja sa drugim zdravstvenim profesijama od velikog značaja. Strukovno udruženje koje zastupa interese medicinskih radnika može pomoći u ostvarivanju njihovih prava u odnosu na druge zdravstvene profesionalce i doprinijeti daljoj profesionalizaciji zanimanja u oblasti njege.

Također, interesi međunarodno angažovanih medicinskih radnika su važni za ovakva udruženja. Neki međunarodno angažovani medicinski radnici u Njemačkoj udružuju se kako bi svoje interese objedinjavali i zastupali svoja prava.

Važno je napomenuti da u Njemačkoj ne postoji obaveza članstva u strukovnom ili profesionalnom udruženju. Zbog toga nisu svi medicinski radnici u Njemačkoj organizovani u strukovnom smislu. Također, u Njemačkoj ne postoji profesionalni registar kao što je *Registered Nurse*.

Ciljevi strukovnih udruženja

Strukovna udruženja se zalažu za budućnost zanimanja medicinskih radnika i postavila su sljedeće prioritete:

- Prilagođavanje osnovnog, daljeg i stručnog obrazovanja medicinskih radnika aktuelnim potrebama.
- Povećanje atraktivnosti zanimanja u oblasti njege kao akademske discipline, s ciljem izjednačavanja sa ljekarima i unapređenja statusa zanimanja.
- Generacijska komunikacija i poboljšanja kroz bližu saradnju svih zdravstvenih aktera, pacijenata i njihovih staratelja.
- Održivi radni uslovi kroz bolju integraciju i digitalizaciju.

Gdje se možete dodatno informisati:

U Njemačkoj postoji mnogo strukovnih i profesionalnih udruženja u oblasti njege. Neka od istaknutih udruženja:

- Deutscher Pflegerat e.V. – www.deutscher-pflegerat.de
- Deutscher Berufsverband für Pflegeberufe – www.dbk.de
- Deutsche Gesellschaft für Fachkrankenpflege und Funktionsdienste e.V. – www.dgf-online.de
- Deutscher Berufsverband für Altenpflege e.V. – www.dbva.de
- Verband der Schwesternschaften vom Deutschen Roten Kreuz e.V. – www.rotkreuzschwestern.de

3. Proces radne migracije: postupci i tok

3.1 Načini radne migracije: regrutovanje i posredovanje

Migracija radi zaposlenja u Njemačkoj

Migracija radi zaposlenja u Njemačku je proces koji zahtijeva dobru pripremu i povezan je s birokratskim preprekama. Sljedeće poglavlje daje vam pregled koraka i procedura koje je potrebno proći. Počinje od prvih koraka u vašoj zemlji porijekla i vodi sve do dobijanja dozvole za obavljanje posla kao medicinska sestra u Njemačkoj.

Važno je znati:

Zbog sve većeg manjka kvalifikovane radne snage, sve više njemačkih zdravstvenih ustanova i ustanova u oblasti njege nastoji angažovati medicinske sestre širom svijeta. Poslodavcima su na raspolaganju različiti načini angažovanja: razlikuje se državno organizovana regrutacija i privatno organizovana regrutacija.

Državno-organizovana regrutacija

Medicinski radnici sa kvalifikacijama stečenim u inostranstvu mogu biti angažovani preko ugovora o posredovanju koje sprovodi *Zentrale Auslands- und Fachvermittlung (ZAV)* Savezne agencije za rad, čak i prije nego što se prizna jednakost kvalifikacija sa njemačkim referentnim zanimanjem. To su konkretni bilateralni dogovori između država radi jačanja međunarodne saradnje.

Takvi dogovori o posredovanju korišteni su, na primjer, u okviru projekta Triple Win. Od 2013. godine *Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)* zajedno sa ZAV organizuje proces regrutacije, pripreme i dolaska međunarodno angažovanih medicinskih radnika kao cjelokupan proces. Lokacije projekta Triple Win uključuju, između ostalog, Bosnu i Hercegovinu, Filipine, Tunis, Indoneziju, Jordan i Kerala (Indija).

Privatno-organizovana regrutacija

Pored državne regrutacije, njemačke zdravstvene ustanove i ustanove u oblasti njege mogu samostalno angažovati medicinske radnike iz drugih zemalja i privući ih za migraciju radi zaposlenja u Njemačkoj. Proces angažovanja mogu organizovati samostalno ili putem agencije za posredovanje koja preuzima proces djelimično ili u potpunosti.

Sve češće vas primjećuju zdravstvene ustanove, ustanove u oblasti njege ili agencije za posredovanje. Moguće je da su vas već kontaktirali ili da ste čuli iskustva drugih ljudi iz vaše okoline.

Također imate mogućnost da sami vodite svoj postupak ulaska i priznavanja kvalifikacija te samostalno tražite budućeg poslodavca u Njemačkoj. Pri traženju odgovarajuće zdravstvene ustanove u Njemačkoj, Savezni zavod za migracije i izbjeglice (BAMF) može vam pomoći putem *Hotline „Arbeiten und Leben in Deutschland“*.

Koje korake morate proći radi ulaska u Njemačku i priznavanja kvalifikacija biće detaljnije objašnjeno u narednom poglavlju (3.2–3.4).

Gdje možete dobiti više informacija:

Detaljnije informacije o mogućnostima migracije radi zaposlenja dostupne su na:

- Stranici Saveznog zavoda za migracije i izbjeglice (BAMF): www.bamf.de
- Stranici „Make it in Germany“: www.make-it-in-germany.de

3.2 Postupci i tok vaše radne migracije: mogućnosti ulaska u Njemačku

Da biste kao medicinska sestra međunarodno regrutovana iz treće zemlje mogli ući u Njemačku, potrebna vam je viza zasnovana na dozvoli boravka. Ova dozvola se izdaje u skladu sa svrhom vašeg boravka. Ako želite da u Njemačkoj nastavite profesionalni rad kao stručna medicinska sestra, uobičajeno je da to bude „boravak u svrhu zaposlenja“ prema §18 Zakona o boravku (AufenthG).

Prije nego što počnete raditi u Njemačkoj, obavezno je da prođete kroz postupak priznavanja kvalifikacija (vidi poglavlje 3.3). Ako vaša kvalifikacija nije odmah priznata, najprije ulazite u Njemačku radi učestvovanja u kompenzacionoj mjeri. Za to će vam biti izdata privremena dozvola boravka u svrhu profesionalnog priznavanja prema §16d AufenthG.

Važno je znati:

Zakon o migraciji stručnih radnika (*Fachkräfteeinwanderungsgesetz – FEG*) omogućava međunarodno regrutovanim medicinskim sestrama da ubrzaju postupak ulaska. Ovo je regulisano §81a AufenthG.

Ako imate konkretno radno mjesto, poslodavci mogu, uz plaćanje takse, za vas podnijeti tzv. ubrzani postupak za stručne radnike (*Beschleunigtes Fachkräfteverfahren*).

Ubrzani postupak za stručne radnike

U ovom postupku prema §81a AufenthG na osnovu §18 ili §16d AufenthG, Ured za strance zajedno sa poslodavcem ima ključnu ulogu. Oboje su odgovorni za koordinaciju i objedinjavanje svih zahtjeva, dok je nadležni (centralni) Ured za strance glavni kontakt u procesu.

Također, on provjerava ispunjenost svih uslova i pokreće postupak priznavanja kvalifikacija, izdavanja dozvole za rad i vize. Nadležni organi su vezani za relativno kratke rokove, a ubrzani postupak obično traje ne duže od četiri mjeseca, pod uslovom da su svi potrebni dokumenti dostavljeni.

Tačne rokove u postupku, korak po korak, možete pronaći na stranici *Make it in Germany*.

Alternativa ubrzanom postupku: tri dodatne opcije ulaska

1. „Regularni postupak ulaska“ prema §18 ili §16d AufenthG
2. Ulazak u okviru partnerskog programa za priznavanje kvalifikacija (od marta 2024.)
3. Ulazak na osnovu dogovora o posredovanju Savezne agencije za rad prema §16d stav 4 AufenthG, u okviru državne regrutacije (vidi poglavlje 3.1)

Regularni postupak ulaska prema §18 ili §16d AufenthG

Za razliku od ubrzanog postupka, u regularnom postupku zahtjevi se ne objedinjavaju kod (centralnog) Ureda za strance, nego ih vi kao stručnjak podnosite direktno u njemačkoj ambasadi u svojoj zemlji. Rokovi nadležnih organa su znatno duži, a postupak priznavanja kvalifikacija i izdavanja dozvole boravka vodi se odvojeno kod nadležnih službi.

Kao kvalifikovana medicinska sestra iz inostranstva, možete podnijeti zahtjev za priznavanje kvalifikacija prije ulaska u Njemačku kod svoje lokalno nadležne službe za priznavanje (više informacija u poglavlju 3.3). Rezultat postupka priznavanja odlučuje o vašoj dozvoli boravka i izdavanju vize.

A) Ulazak u svrhu priznavanja prema §16d Zakona o boravku

Ako vam u postupku priznavanja bude izdata djelimično priznata kvalifikacija, potrebno je da podnesete zahtjev za vizu za ulazak prema §16d AufenthG u njemačkoj diplomatskoj misiji u vašoj zemlji (ambasada ili konzulat). Po dolasku u Njemačku, na osnovu vize za ulazak, podnosite zahtjev za dozvolu boravka prema §16d stav 3 AufenthG kod nadležne lokalne imigracione službe u Njemačkoj.

B) Ulazak u svrhu zaposlenja prema §18 Zakona o boravku

Ako vam u postupku priznavanja bude odmah priznata potpuna kvalifikacija i ispunjavate jezičke zahtjeve (vidi poglavlje 3.5), možete podnijeti zahtjev za vizu prema §18 AufenthG u njemačkoj ambasadi ili konzulatu u vašoj zemlji.

Po dolasku u Njemačku, na osnovu vaše vize, podnosite zahtjev za dozvolu boravka prema §18 AufenthG kod nadležnog lokalnog ureda za strance.

Napomena: i kod regularnog postupka ulaska potrebno je imati konkretnu ponudu radnog mjesta od budućeg poslodavca u Njemačkoj. Fiksni ugovor o radu obično nije neophodan.

Detaljnije informacije, dodatni zahtjevi i rokovi nalaze se na stranici *Make it in Germany*.

Ulazak u okviru partnerskog programa za priznavanje kvalifikacija

Od marta 2024. godine, partnerski program za priznavanje omogućava dobijanje dozvole boravka radi obavljanja posla u oblasti njege i sprovođenje potrebnog postupka nostrifikacije tek nakon ulaska u Njemačku, bez obaveze da već postoji djelimično priznata kvalifikacija.

Izdavanje vize vezano je za obavezu između vas i budućeg poslodavca da nakon dolaska podnesete zahtjev za nostrifikaciju i aktivno vodite postupak.

Ulazak na osnovu dogovora o posredovanju Savezne agencije za rad

Postoji i mogućnost ulaska u Njemačku u okviru dogovora o posredovanju Savezne agencije za rad sa radnim administracijama iz odabranih zemalja porijekla. Ova opcija je zakonski regulisana u §16d stav 4 Zakona o boravku (AufenthG).

Viza koja se izda u ovom postupku ne zahtijeva prethodno završeni individualni postupak nostrifikacije, što je glavna razlika u odnosu na prethodno opisane procedure.

Gdje možete dobiti više informacija:

- Detaljne informacije o ubrzanom postupku za stručne radnike dostupne su na stranici *Make it in Germany*.
- Podršku Saveznog zavoda za migraciju i izbjeglice (BAMF) u regularnom postupku ulaska pruža *Hotline „Arbeiten und Leben in Deutschland“*.
- Detaljne informacije IQ mreže o ulasku u okviru dogovora o posredovanju dostupne su na sledećim linkovima: [njemačka verzija] ili [engleska verzija].

3.3 Postupak priznavanja kvalifikacije

Zanimanje „medicinska sestra“ je tzv. „uređeno zanimanje“, što znači da obrazovanje određuje država. Da biste mogli raditi u Njemačkoj kao medicinska sestra, potrebna vam je državna dozvola za korištenje njemačkog naziva zanimanja „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“.

Za ovu dozvolu, međunarodno regrutovane medicinske sestre moraju ispuniti dva uslova:

1. Ekvivalencija vaše medicinske kvalifikacije sa njemačkom kvalifikacijom (tj. profesionalno priznavanje)
2. Jezičke kompetencije potrebne za obavljanje profesije (vidi poglavlje 3.5).

Tek kada su oba uslova (1 + 2) ispunjena, međunarodno regrutovanim stručnjacima se izdaje dozvola za korištenje naziva zanimanja „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“ (skraćeno: dozvola za obavljanje profesije).

Ovo bi trebalo da znate:

Ključni koraci za dobijanje dozvole za obavljanje profesije – zahtjev za priznavanje ekvivalencije vaše kvalifikacije stečene u inostranstvu

Postoje dva načina:

A) Priznavanje kvalifikacije prije dolaska u Njemačku

Kao što je objašnjeno u poglavlju 3.2, možete već prije dolaska u Njemačku podnijeti zahtjev za priznavanje ekvivalencije vaše kvalifikacije stečene u inostranstvu.

Zahtjev se podnosi nadležnom organu za nostrifikaciju u mjestu vašeg budućeg rada u Njemačkoj. U ubrzanom postupku, proces priznavanja se automatski pokreće i Ured za strance ga prosleđuje nadležnom organu.

Prilikom podnošenja zahtjeva potrebno je navesti tzv. referentno zanimanje, koje odgovara njemačkom ekvivalentu vaše kvalifikacije stečene u inostranstvu. Obično je to njemačko stručno obrazovanje za „Pflegefachmann“ / „Pflegefachfrau“ prema PflBG.

Do 2024. godine moguće je koristiti i referentno zanimanje starog profila „Gesundheits- und Krankenpfleger:in“.

B) Ulazak i zaposlenje u okviru partnerskog priznanja kvalifikacija

(tzv. boravišna dozvola za rad uz paralelno profesionalno priznavanje)

Od marta 2024. godine, priznavanje kvalifikacije može se sprovesti tek nakon ulaska u Njemačku, paralelno uz rad, kod Savezne agencije za zapošljavanje (§16d Abs. 3a AufenthG-E).

Za razliku od opcije A, prije ulaska u Njemačku nije potrebno pokretanje procesa nostrifikacije niti posjedovanje odluke o delimičnoj ekvivalenciji.

Izdavanje vize se zasniva na obavezi između vas kao medicinskog radnika i vašeg budućeg poslodavca da nakon ulaska podnesete zahtjev za priznavanje kvalifikacije.

Osnovni uslovi za partnersko priznanje:

- Pored radnog ugovora, potrebna je profesionalna kvalifikacija koja zahtijeva najmanje dvogodišnje obrazovanje ili visoko obrazovanje (oba moraju biti priznata od strane države u kojoj je stečeno obrazovanje).
- Znanje njemačkog jezika na nivou A2.
- Boravišna dozvola se obično izdaje na jednu godinu i može se produžiti do tri godine.

Utvrđivanje ekvivalencije

Da biste dobili profesionalno priznavanje, u tzv. „proveri ekvivalencije“ nadležni organi prvo pregledaju vaša dokumenta (svjedočanstva, diplome, *Transcript of Records* itd.). Pri tome se teorijski i

praktični sadržaji vašeg obrazovanja porede sa sadržajem njemačkog obrazovanja za medicinske radnike.

Zanimanje medicinske sestre i nadoknada nedostajućih dijelova obuke

Zanimanje medicinske sestre se ne praktikuje isto u svim zemljama, a i same stručne obuke se razlikuju. Zbog toga je moguće da vam nedostaju određeni dijelovi obuke koji su u Njemačkoj preduslov za rad kao stručna medicinska sestra.

Ako ispunite sve uslove, vaša profesionalna kvalifikacija se priznaje. Ako posjedujete i potrebno znanje njemačkog jezika (vidi poglavlje 3.5), dobijate dozvolu za rad kao stručna medicinska sestra u Njemačkoj.

U mnogim slučajevima, ipak, nedostaju neki dijelovi stručne obuke, koje možete nadoknaditi na početku boravka u Njemačkoj. Ovo se pismeno dokumentuje putem tzv. **rješenja o utvrđivanju** (u govoru poznato i kao „Defizitbescheid“). U rješenju se takođe može navesti koje sadržaje treba nadoknaditi kroz tzv. **kompensacione mjere**.

Mere za nadoknadu bitnih razlika radi postizanja ekvivalencije

Postoje dva načina da se nadoknade nedostajući dijelovi stručne obuke (tzv. „deficiti“) kroz kompensacionu mjeru, što je regulisano §40 stav 3 rečenica 2 Zakona o zanimanjima u oblasti njege (PflBG). Kao stručna medicinska sestra sa kvalifikacijom stečenom u inostranstvu, imate pravo da izaberete između:

- **1. Prilagodnog kursa (Anpassungslehrgang)**

Prema §44 Pravilnika o obrazovanju i ispitima za zanimanja u oblasti njege (PflAPrV), kroz prilagodbeni kurs se individualno nadoknađuju utvrđene razlike vaše diplome.

Nadležni organ određuje trajanje i sadržaj kursa.

Prilagodbeni kurs se sastoji od stručne nastave i praktičnih vježbi i završava se završnim razgovorom o obrađenim sadržajima.

Kurs mora biti odobren od strane nadležnog organa i mogu ga ponuditi samo državne priznate škole i obrazovne ustanove.

- **2. Ispit znanja (Kenntnisprüfung)**

Prema §45 PflAPrV, ispit znanja je državni ispit sa praktičnim i usmenim dijelom.

Cilj je da se provjeri da li imate neophodne kompetencije za obavljanje profesije, sa fokusom na ključne sadržaje njemačkog obrazovanja.

Pripremu za ispit možete obaviti u posebnim kursevima. Ispit se može ponoviti jednom.

Kursevi za pripremu ispita nude se kod različitih obrazovnih institucija u Njemačkoj i nisu zakonski obavezni.

Inovativni koncepti kurseva uključuju obuku jezika tokom kompensacionih mjera (npr. saradnja stručnih i jezičkih nastavnika, mentorstvo za jezik tokom praktičnih vježbi, ili prateći jezički kursevi).

Ovi koncepti često omogućavaju da upoznate svoj novi posao već tokom kompensacionih mjera (npr. kroz praktične vježbe tokom kursa).

- **Izdavanje dozvole za korištenje naziva zanimanja – dozvola za obavljanje profesije**

Ako je eventualna kompensacijska mjera u Njemačkoj uspješno završena (tj. profesionalno priznavanje (1)) i ako su neophodne njemačke jezičke kompetencije na odgovarajućem nivou dokazano ostvarene (2), dobijate dozvolu za korištenje naziva zanimanja „**Pflegefachmann**“ / „**Pflegefachfrau**“.

Ova dozvola za obavljanje profesije omogućava vam da radite kao kvalifikovana stručna medicinska sestra-tehničar u Njemačkoj.

Međutim, važno je napomenuti da se vaša kvalifikacija (npr. *Bachelor of Science in Nursing*) u suštini ravna njemačkom stručnom obrazovanju – tj. ekvivalentna je nazivu „**Pflegefachmann**“ / „**Pflegefachfrau**“.

Pošto njemačka medicinska kvalifikacija uglavnom odgovara stručnoj obuci, moguće je da sa vašom u Njemačkoj priznatom diplomom nećete imati pravo da upišete dalje master studije.

Gdje se možete dodatno informisati

- **IQ mreža** je objavila tematski dosije za oblast njege sa opštim informacijama o priznavanju profesije **Pflegefachfrau / Pflegefachmann**.
- **Savezni institut za stručno obrazovanje (BIBB)**: Informacije o priznavanju stranih profesionalnih kvalifikacija u Njemačkoj.
- **Priznavanje u Njemačkoj**: Informativni portal Savezne vlade o priznavanju stranih profesionalnih kvalifikacija.

Kako da priznate svoju diplomu i ko je za to nadležan, možete saznati pomoću Anerkennungs-Finder. Ovde se takođe nalaze besplatne savjetodavne službe.

- **Centralna servisna tačka za priznavanje profesije (ZSBA):** Besplatno savjetovanje i podrška u procesu priznavanja.
- **U okviru projekta ProRecognition, kvalifikovane stručne medicinske sestre iz 10 zemalja (npr. Vijetnam, Brazil, Kolumbija, Bosna i Hercegovina, Indija, Ukrajina) dobijaju savjetovanje za profesionalno priznavanje.**

3.4 Spajanje porodice

Ovo bi trebalo da znate:

Preseljenje u Njemačku može za vas, u određenim okolnostima, značiti da ćete tokom procesa priznavanja kvalifikacija u Njemačkoj privremeno ostaviti svoju porodicu u zemlji porekla. Razgovarajte sa svojim budućim poslodavcem o postojećim mogućnostima podrške pri spajanju porodice (supružnik/partner i maloletna djeca), kako biste mogli što prije organizovati spajanje porodice. Poslodavci vam, na primjer, mogu pomoći pri istraživanju tačnih uslova za spajanje porodice ili pri podnošenju službenih dokumenata nadležnim organima.

Zakonska osnova za spajanje porodice regulisana je u §27 i dalje AufenthG. Spajanje porodice je moguće samo ako postoji registrovani vjenčani list i ako prihod omogućava izdržavanje cijele porodice.

Ovde možete saznati više:

- Make-it-in-Germany nudi međunarodno regrutovanim stručnim medicinskim sestrama informacije o spajanju porodice, uključujući i korak-po-korak uputstva.
- Savezno upravno tijelo za migracije i izbjeglice (BAMF) takođe pruža pregled mogućnosti porodičnog spajanja.

3.5 Jezik u kontekstu procesa priznavanja

Kao što je objašnjeno u poglavlju 3.3, za izdavanje dozvole za obavljanje profesije nije dovoljna samo priznata stručna kvalifikacija iz inostranstva, već je potrebno i određeno znanje njemačkog jezika. Samo sa ovim nivoom jezika imate pravo da radite kao medicinska sestra u Njemačkoj.

Ovo bi trebalo da znate:

Za izdavanje vize za učešće u kompenzacionoj mjeri u Njemačkoj prema §16d AufenthG, često su dovoljna osnovna znanja njemačkog jezika na nivou B1. Dalja jezička znanja mogu se dalje razvijati u Njemačkoj.

Propisi o jezičkim zahtjevima za izdavanje dozvole za rad trenutno su u procesu novog uređivanja. U nekim saveznih pokrajinama potrebno je polaganje stručnog jezičkog ispita B2 za negu. Prvo je ovaj stručni ispit uveden u Hamburgu, Bremenu, Meklenburgu-Prednjoj Pomeraniji, Šlezvig-Holštajnu, Donjoj Saskoj, Bavarskoj i Rajnland-Pfalcu (više informacija dostupno ovdje). U drugim pokrajinama trenutno su dovoljna opšta znanja njemačkog jezika na nivou B2 GER.

Potvrdu o potrebnom jezičkom znanju morate obezbijediti najkasnije za dobijanje dozvole za rad kao priznata stručna medicinska sestra. Informišite se o tačnim propisima kod nadležnog organa za priznavanje kvalifikacija.

Učešće u stručnim jezičkim kursovima tokom procesa priznavanja u Njemačkoj može se, po potrebi, podržati kroz tzv. „Uredbu o stručnoj njemačkoj jezičkoj podršci“ (DeuFöV). Za ovo je nadležno Savezno upravno tijelo za migracije i izbjeglice (BAMF). Poslodavci vam mogu pomoći da se informišete o mogućnostima podrške kod BAMF-a.

Kako prepoznati školu jezika sa kvalitetnim njemačkim kursom van Njemačke?

Vaša lična motivacija, prethodno znanje i iskustvo u učenju jezika utiču na uspjeh u učenju. Podjednako su važni kvalitet nastave i materijala, okruženje za učenje i kvalifikacije nastavnika. Različiti kriterijumi mogu vam pomoći da prepoznate školu jezika sa dobrim njemačkim kursom. Goethe-Institut je pripremio detaljna uputstva koja vam mogu pomoći pri izboru škole jezika.

Digitalne ponude

Pored klasičnih kurseva, postoje i digitalne mogućnosti za produbljivanje znanja njemačkog jezika. Na primjer, sledeće besplatne ponude su razvijene posebno za međunarodno regrutovane stručne medicinske sestre:

- **Ein Tag Deutsch in der Pflege**
„Jedan dan njemačkog u nezi“ je besplatna igra za učenje jezika od nivoa B1, fokusirana na njemački jezik u oblasti nege, sa vježbama komunikacije, rječnika i struktura, baziranim na realnim situacijama u nezi. Dostupna je u online verziji i kao aplikacija.
- **Lernspiele des Goethe Instituts**
Goethe-Institut nudi igre za učenje jezika, kao što je „Undercover-Mission u bolnici“, koje pomažu pri savladavanju jezika.

Ovde možete saznati više:

Na stranici IQ-Fachstelle Berufsbezogenes Deutsch pronaći ćete zbirku materijala za oblast nege koja vam može pomoći u učenju jezika:

www.deutsch-am-arbeitsplatz.de

3.6 Priprema za zaposlenje: prava i obaveze radnika

Migracija radi rada u oblasti nege u Njemačkoj za vas, kao međunarodno regrutovanog stručnog medicinskog radnika, povezana je i sa pravima i sa obavezama. Koja su to prava i obaveze prikazano je u sljedećem odeljku u preglednom obliku.

Centralnu ulogu ima vaš budući ugovor o radu, pri kojem treba obratiti pažnju na određene aspekte. Uvijek pažljivo pročitajte ugovor o radu i informišite se prije potpisivanja o svojim pravima i obavezama kao zaposlenog u Njemačkoj.

Ovo bi trebalo da znate:

Ugovor o radu predstavlja pravnu osnovu za radni odnos u Njemačkoj. On definiše prava i obaveze zaposlenih.

Prije ili prilikom sklapanja ugovora, svakako bi trebalo da dobijete sljedeće informacije:

- Imena ugovornih strana (vaše ime i ime kompanije)
- Početak i trajanje ugovora i primjenjivi kolektivni ugovor
- Eventualno podaci o probnom radu
- Mjesto rada
- Opis posla (vaši zadaci na mjestu rada)
- Podaci o plati
- Podaci o radnom vremenu u satima sedmično i o pravu na odmor u danima godišnje
- Podaci o otkaznim rokovima sa obje strane

Ako vas posreduju iz inostranstva, posrednik mora da vas informiše o ovim tačkama prije nego što potpišete ugovor o radu. Možete odbiti ponuđeno radno mjesto ili pregovarati o individualnim izmjenama. Ova obaveza informisanja je zakonski propisana. Čak i posrednici koji nisu nagrađeni oznakom kvaliteta „Fer regrutovanje u oblasti nege – Njemačka“ moraju se toga pridržavati. Uporedite različite ponude za posao!

Od 2022. godine u oblasti nege mora se primjenjivati kolektivni ugovor (Tarifvertrag). On reguliše visinu plata, ali i okvirne uslove rada, kao što su radno vrijeme, prekovremeni sati, odmor itd. Ako radite kao priznata stručna medicinska sestra u Njemačkoj, važe za vas ista pravila kao i za kolege sa njemačkom stručnom kvalifikacijom!

Kod kolektivnog ugovora bićete svrstavani u grupu zarade i nivo iskustva na osnovu vaše stručne kvalifikacije i radnog iskustva. Vaša plata se određuje prema važećem kolektivnom ugovoru za tu grupu. Ako radite za javnog poslodavca, važi TVöD Pflege, koji je dostupan online. Kolektivni ugovori ne moraju biti objavljeni na internetu, ali vam moraju biti dostupni. Posrednik takođe mora da vas upozori na kolektivni ugovor u ponudi za posao.

Potpišite radni ugovor tek kada ste ga pažljivo pročitali i razumjeli. Dobro se informišite i uporedite radne uslove i naknadu.

Maksimalno radno vrijeme i minimalni periodi odmora – zaštita na radu

Zaštita zaposlenih je u Njemačkoj veoma važna. To uključuje obavezu poštovanja maksimalnog radnog vremena i minimalnih perioda odmora. Odgovornost za poštovanje snose poslodavci.

Prema Zakonu o radnom vremenu (ArbZG), prosječno radno vrijeme ne smije da prelazi osam sati dnevno.

Međutim, za stručne medicinske sestre postoji izuzetak: maksimalno dnevno radno vrijeme može biti više od osam sati, čak do dvanaest sati. Nakon ovako dugog radnog dana, zaposleni moraju imati najmanje jedanaest sati odmora.

Tokom radnog vremena takođe važe zakonski propisani odmori (pauze).

Kod radnog vremena od šest do devet sati, pauza mora biti najmanje 30 minuta, a kod rada dužeg od devet sati – 45 minuta. Pri tome je važno da pauza bude uzeta najkasnije nakon šest sati rada.

Takođe, između dvije radne smjene moraju se poštovati vremenski odmori. U normalnim okolnostima to je najmanje jedanaest sati, dok u oblasti nege odmor može biti skraćen na deset sati. U tom slučaju, naknadno se moraju odobriti duži periodi odmora za nadoknadu.

Za rad nedjeljom i praznicima mora se u narednih 14 dana obezbijediti zamjenski slobodan dan.

Konkretno, ovo znači da stručna negovateljska osoba može biti obavezana na rad 19 dana zaredom.

Otkazni rokovi

Otkaz može dati i zaposleni i poslodavac. Pri tome moraju biti poštovani otkazni rokovi. Radni odnos prestaje tek kada otkazni rok istekne. Rokovi se razlikuju u zavisnosti od dužine radnog odnosa. U Njemačkoj važi minimalni zakonski otkazni rok od četiri sedmice, ili do 15. u mjesecu, ili do kraja kalendarskog mjeseca. Pažnja: ovaj zakonski otkazni rok važi samo ako ste zaposleni na neodređeno vrijeme duže od šest mjeseci.

Sve informacije o vašim otkaznim rokovima, uključujući i vrijeme probnog rada, nalaze se u vašem radnom ugovoru ili kolektivnom ugovoru. Kolektivne ugovore možete dobiti, na primjer, u ustanovama **Paritätischer Wohlfahrtsverband**. Ako u radnom ili kolektivnom ugovoru ne pronađete podatke o otkaznom roku, obavezno ih dodatno zapišite. U suprotnom važe zakonske odredbe.

Klauzule o obavezi ostanka i/ili povraćaju troškova

Kompanija je imala troškove vaše regrutacije, pa je razumljivo da želi da vas zadrži što duže. Jedna od mogućnosti za to su tzv. klauzule o obavezi ostanka i povraćaju troškova. Ove klauzule su dio vašeg ugovora o radu i opisuju određene obaveze zaposlenih prema kompaniji.

U principu, takve klauzule nisu zabranjene, ali moraju biti jasno i precizno formulisane. Ne smiju vas nepravедno ograničavati. Konkretno, u ovim odredbama se definiše da ne smijete mijenjati radno mjesto tokom određenog perioda – tj. bićete vremenski „vezani“ za svoj posao (**klauzula o obavezi ostanka**). Ako promijenite radno mjesto uprkos ovim pravilima, kompanija može zahtijevati povraćaj određenog iznosa (**klauzula o povraćaju troškova**).

Obratite posebnu pažnju na ovakve klauzule i provjerite da li su primjerene za vas lično. Razgovarajte o tome sa svojim budućim poslodavcem. Klauzule se nalaze u vašem ugovoru o radu ili pratećim dokumentima. U slučaju sumnje, radni sud može odlučiti da li je klauzula važeća. Važnost celokupnog ugovora o radu od toga nije zavisna.

Pažljivo pročitajte ponudu za posao i radni ugovor prije nego što potpišete dokument. Razmislite da li odredbe u njima, posebno klauzule o obavezi ostanka i povraćaju troškova, odgovaraju vašim ličnim planovima i životu. Budite svjesni koje posljedice određene odredbe imaju po vas lično.

Učešće u odlučivanju i oblikovanju u preduzeću

Zaposleni u Njemačkoj imaju pravo na učešće u odlučivanju i oblikovanju procesa donošenja odluka u svom preduzeću.

Kod javnih ili privatnih poslodavaca možete se obratiti **radničkom ili personalnom savjetu**. To je izabrano, institucionalizovano tijelo koje predstavlja zaposlene u preduzećima i korporacijama. Oni zastupaju interese i perspektive svih zaposlenih pred menadžmentom. Zakonski je regulisano da radnički savjet, između ostalog, može da podstiče integraciju stranih zaposlenih, unapređuje razumijevanje između njih i njemačkih radnika, kao i da predlaže mjere za borbu protiv rasizma i ksenofobije u preduzeću (**Art. 80, stav 1, br. 7 BetrVG**).

U crkvenim ili humanitarnim ustanovama, organ za učešće zaposlenih naziva se

Mitarbeitervertretung (MAV). Njeni izabrani članovi takođe zastupaju interese zaposlenih pred poslodavcem. Njihove zadatke možemo uporediti sa zadacima radničkih savjeta. Pravno, MAV je regulisana zakonima o predstavništvu zaposlenih – u evangelističkoj crkvi kroz **Kirchengesetz über Mitarbeitervertretungen in der Evangelischen Kirche in Deutschland (MVG-EKD)**, a u katoličkoj crkvi kroz **Mitarbeitervertretungsordnung (MAVO)**.

Ovde možete saznati više:

- www.make-it-in-germany.com
- www.bundesgesundheitsministerium.de
- www.minor-kontor.de

U slučaju nejasnoća oko klauzula o obavezi ostanka i/ili povraćaju troškova, mogu Vam pomoći nezavisni advokati za njemačko radno pravo. Postoji mogućnost da se zatraži finansijska pomoć za savjetovanje i pokrivanje troškova sudskog postupka, čime se smanjuje vaš finansijski rizik. Ponuda „Faire Integration“ iz IQ mreže pruža vam savjetovanje o ovoj temi. Dodatne informacije možete pronaći u poglavlju 4.4.

4. Dolazak i život u Njemačkoj

4.1 Socijalno osiguranje u Njemačkoj – zaštita u slučaju bolesti

Ovo bi trebalo da znate:

Tokom vašeg zaposlenja kao registrovana medicinska sestra u Njemačkoj, zakonski ste obavezni da budete osigurani u takozvanom sistemu socijalnog osiguranja. Socijalno osiguranje u Njemačkoj obuhvata pet zakonskih osiguranja koja vas štite u različitim situacijama: od bolesti, potrebe za negom, nezaposlenosti, nesreća i penzionisanja.

Zauzvrat, osiguranja vam pružaju finansijsku podršku, na primjer, ako doživite nesreću ili izgubite posao. U mnogim slučajevima bolesti, vaši troškovi se u potpunosti pokrivaju.

Socijalno osiguranje obuhvata:

- **Zakonsko penzijsko osiguranje**
- **Zakonsko zdravstveno osiguranje**
- **Socijalno osiguranje za negu**
- **Zakonsko osiguranje od nesreća**
- **Zakonsko osiguranje za slučaj nezaposlenosti**

Obavezno osiguranje znači da ste, kao zaposleni, dužni da uplaćujete doprinose u socijalno osiguranje. Ovi doprinosi se obično automatski odbijaju od vaše plate, slično kao porezi. Iznos doprinosa predstavlja zakonski utvrđen procenat i zavisi od visine vaše plate. Doprinosi se uplaćuju u budžet odgovarajućeg osiguranja.

U Njemačkoj postoji obavezno zdravstveno osiguranje, pa se morate prijaviti kod jedne od zakonskih zdravstvenih osiguranja. Slobodno birate osiguranje koje želite. Trenutno u Njemačkoj postoji 97 zdravstvenih osiguranja (stanje januar 2023).

Usluge svakog osiguranja su regulisane na nacionalnom nivou i obuhvataju sve medicinski neophodne usluge. Razlike između osiguranja postoje u visini doprinosa i dodatnim uslugama. Zaključivanjem zdravstvenog osiguranja automatski ste i osigurani za negu.

Neke posebnosti pojedinih osiguranja objašnjene su detaljnije u nastavku:

Detalji o penzijskom osiguranju

U penzijsko osiguranje uplaćujete kako biste nakon završetka radnog vijeka primali mjesečnu penziju. Visina penzije se određuje na osnovu vašeg prihoda u periodu zaposlenja. U obzir se uzimaju godine uplaćenih doprinosa u Njemačkoj.

Penzije iz zakonskog penzijskog osiguranja se generalno mogu isplaćivati i u inostranstvo, što važi ukoliko nakon rada u Njemačkoj ponovo emigrirate. U određenim pojedinačnim slučajevima mogu postojati ograničenja. Zato je važno da se na vrijeme informišete kod Njemačkog penzijskog osiguranja o Vašoj individualnoj situaciji.

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti

Osiguranje za slučaj nezaposlenosti isplaćuje nezaposlenima redovan prihod tokom određenog vremenskog perioda.

U principu, da biste imali pravo na ovo osiguranje, obično morate biti osigurani najmanje godinu dana tokom posljednje dvije godine vašeg zaposlenja i aktivno tražiti novi posao.

4.2 Infrastruktura za savjetovanje migranata i integraciju u Njemačkoj

Ovo bi trebalo da znate:

U Njemačkoj postoji široka ponuda savjetovanja u vezi sa migracijama i integracijom. Neki od najvažnijih kontakata navedeni su ovdje:

Od 2005. godine savezna vlada podržava savjetovanje za migrante odrasle dobi. Radi se o ponudi koja je posebno osmišljena za nedavno doseljene migrante.

mbeon Migrationsberatung je digitalna usluga. Omogućava korisnicima da putem mbeon-aplikacije dobiju savjetovanje preko četa. Ovdje se mogu razjasniti pitanja vezana za dolazak u Njemačku, rad i zanimanje, učenje njemačkog jezika, zdravlje i stanovanje. Korištenje savjetovanja putem četa je besplatno, anonimno i sigurno po pitanju podataka. Istovremeno, aplikacija i ova web-stranica BAMF-a pružaju obimne informacije o migracijama kao prvu orijentaciju. Osim toga, postoji mogućnost ličnog savjetovanja u MBE-savjetovalištu.

Faire Integration je savezna savjetodavna ponuda za izbjeglice i migrante koji ne dolaze iz EU. Ponuda obuhvata podršku u pitanjima socijalnog i radnog prava. Kroz praktičan izbor tema, ovdje možete naučiti mnogo korisnog o aspektima kao što su plata, radno vrijeme, odmor, otkaz i zdravstveno osiguranje.

U savjetovalištim možete dobiti savjete o konkretnim pitanjima vezanim za radne uslove na poslu, u obrazovanju i na praksi. Neka savjetovališta vam već prije početka zaposlenja u Njemačkoj mogu pružiti korisne informacije i dodatne savjete koji će vam pomoći u rješavanju vaših pitanja. U mnogim slučajevima nije potrebno da već radite u Njemačkoj da biste koristili ovu podršku.

Savjetovališta takođe nude radionice, kao što su integracioni ili jezički kursevi. Za dodatna pitanja, na primjer o traženju posla ili statusu boravka, bit ćete upućeni na specijalizovana savjetovališta i relevantne institucije.

Ovde možete saznati više:

Opšte informacije o savjetovanju u vezi sa migracijama možete pronaći ovdje:

- www.caritas.de
- www.drk.de
- www.der-paritaetische.de

Savezno ministarstvo unutrašnjih poslova, za izgradnju i domovinu:

- www.bmi.bund.de

4.3 Mogućnosti političkog, socijalnog, religijskog i kulturnog učešća

Ovo bi trebalo da znate:

U Njemačkoj možete na mnogo načina biti politički, socijalno, religijski ili kulturno aktivni. Prvi korak za pronalaženje mogućnosti učešća i podrške predstavlja stranica povjerenika Savezne vlade za migracije, izbjeglice i integraciju.

Takođe, na lokalnom nivou često postoje općinski povjerenici za integraciju koji se zalažu za društveno učešće svih ljudi koji žive u Njemačkoj. Oni su glavne kontakt osobe u datom regionu i mogu Vas, po potrebi, povezati sa drugim akterima.

Migrantske (samo)organizacije vam takođe omogućavaju društveno i kulturno učešće. Često diplomatska predstavništva dotične zemlje (ambasade, konzulati) nude pregled postojećih organizacija i udruženja. U posljednjih nekoliko godina formirale su se i pojedine grupe ljudi koji su došli u Njemačku kao medicinske sestre (Pflegefachpersonen).

Još jedan važan oslonac predstavljaju lokalne vjerske zajednice / crkvene opštine, kao i muzička, sportska ili kulturna udruženja u mjestu u kojem živite.

Ovde možete saznati više:

Bez obzira na to da li želite da uživate u muzici i glumi, posjetite festival, vašar ili proslavu — negdje u Njemačkoj sigurno postoji pravi događaj za Vas.

Informacije možete pronaći ovdje: www.deutschland.de

"Povelja različitosti" (Charta der Vielfalt) unapređuje priznavanje, uvažavanje i uključivanje različitosti u radnom okruženju i nudi mnogo informacija i događaja u ovoj oblasti: www.charta-der-vielfalt.de

U središtu rada Savezne centrale za političko obrazovanje stoji podsticanje svijesti o demokratiji i političkom učešću kroz seminare, kongrese, festivale, sajmove, izložbe, studijska putovanja, takmičenja, filmske seminare, kulturne manifestacije i druge događaje: www.bpb.de

4.4 Neutralno savjetovanje i ostala podrška

Ovo bi trebalo da znate:

Nezavisno od informacija koje dobijate od vašeg poslodavca ili agencije, imate i mogućnost da se informišete u neutralnim savjetovalištim.

U Njemačkoj postoji široka i raznovrsna mreža savjetodavnih i podržavajućih službi, koje uglavnom nude besplatnu i neutralnu pomoć i savjetovanje.

Neki od tih servisa navedeni su ovdje. Ne ustručavajte se da ih koristite — mogu biti veoma od pomoći u različitim situacijama.

Ovde možete saznati više:

Prvo savjetovanje – čak i iz inostranstva:

Hotline „Rad i život u Njemačkoj”

Mreža „Arbeit und Leben” (Rad i život) za savjetovanje stranih radnika osnovana je radi stručne razmjene, usavršavanja i zajedničkih aktivnosti u javnosti. Savjetovanje je moguće na različitim jezicima (najčešće njemačkom, engleskom, francuskom, španskom, poljskom, ukrajinskom, hrvatskom, ruskom, turskom ili arapskom).

www.arbeitundleben.de

Savjetovalište Ban Ying:

Ban Ying e.V. je jedan od najstarijih ženskih projekata protiv trgovine ljudima u Berlinu. Podržava migrante koji su doživjeli nasilje, iskorištavanje ili trgovinu ljudima na dva načina: kroz javni rad, obuke za zaposlene u državnim institucijama, naučnu analizu i zastupanje prava — zalažu se za ravnopravno učešće migranata u društvu.

Kroz socijalno savjetovanje i praćenje, migranti dobijaju podršku u ostvarivanju svojih zahtjeva i prava. Pored koordinacionog i savjetodavnog centra, postoji i sigurna kuća u kojoj mogu biti smještene osobe pogođene trgovinom ljudima.

www.ban-ying.de

Handbook Germany pruža video i tekstualne odgovore od A do Š o životu u Njemačkoj. Možete birati između sedam jezika: njemačkog, arapskog, engleskog, persijskog, turskog, francuskog, paštua i ruskog.

U Handbook Germany pronaći ćete važne savjete o temama kao što su azil, stanovanje, zdravlje, rad i obrazovanje, vrtić i studije. Na lokalnim stranicama možete pronaći i odgovarajuće kontakt osobe u vašem regionu.

Primjer: Kako funkcioniše njemački sistem nege?

Preporučuje se i YouTube sadržaj Njemačkog sindikalnog saveza (DGB) o temama iz oblasti radnog prava.

Program podrške IQ – Integracija kroz kvalifikacije radi na unapređenju integracije odraslih osoba stranog porijekla na tržište rada. Ključni cilj je da se diplome stečene u inostranstvu češće priznaju i vode ka održivom i adekvatnom zaposlenju. IQ-mreže nude brojne regionalne usluge:

www.netzwerk-iq.de

Predstavljanje udruženja za kvalitet

Udruženje za kvalitet „Regrutovanje i posredovanje pri zapošljavanju negovatelja iz inostranstva e.V.” zalaže se za etički prihvatljivo, fer i održivo regrutovanje i posredovanje pri zapošljavanju stručnih medicinskih radnika koji migriraju u Njemačku.

Oni dodjeljuju RAL oznaku kvaliteta „Fer regrutovanje u oblasti nege – Njemačka”.

Ovu oznaku mogu podnijeti privatne agencije za zapošljavanje, kao i zdravstvene ustanove i ustanove u oblasti njege koje samostalno regrutuju stručne medicinske radnike iz inostranstva za rad u Njemačkoj. Ko nosi oznaku „**Fer regrutovanje u oblasti njege – Njemačka**“, pridržava se važnih principa.

Ovi zahtjevi su razloženi kroz oblasti kvaliteta i pojedinačno provjerljive indikatore u katalogu zahtjeva. Katalog zahtjeva se redovno ažurira.

Šest vodećih principa kataloga zahtjeva:

1. Ukupna odgovornost
2. Pismena forma radi mogućnosti provjere
3. Održivost i učešće
4. Transparentnost u pogledu struktura, usluga i troškova
5. Ograničavanje ekonomskog rizika za medicinske radnike
6. Besplatnost procesa posredovanja za medicinske radnike

Za obezbjeđivanje kvaliteta i dalji razvoj kataloga zahtjeva potrebna nam je i Vaša pomoć! Trenutno važeći katalog zahtjeva možete pogledati na njemačkom i engleskom jeziku na datom linku.

Ako želite da podijelite svoja iskustva u vezi sa posredovanjem kao stručna medicinska sestra iz inostranstva u Njemačku, možete poslati e-mail na:

ann-christin.wedeking@kda.de ili **info@faire-anwerbung-pflege-deutschland.de**

Radujemo se Vašoj poruci!

Informacije o profesionalnom useljavanju medicinaru u Njemačku

Život i rad u Njemačkoj: Orijentacija i pomoć pri odlučivanju za uspješnu migraciju medicinskih radnika.

Napisano od: Maike Zwergel

Njemački centar za kompetencije za međunarodne stručnjake u zdravstvenim i profesijama u oblasti njege (DKF)

Ažurirala i uredila:

Debora Aust, DAREconsulting GmbH

Im Technologiepark 1

15236 Frankfurt (Oder)

Tel: +49 175 226 4572

E-mail: info@dareconsulting.de · Web: www.dareconsulting.de

Izdao:

Registrovano njemačko udruženje za njegu starih lica

Vilhelm Libke

Michaelkirchstraße 17-18 · 10179 Berlin

Tel: +49 30 / 2218298-0 · Fax: +49 30 / 2218298-66

E-Mail: info@kda.de · Web stranica: <http://www.kda.de>

